

RAADSVOORSTEL

ter besluitvorming in de raad

Datum Raadsvergadering	: 13 december 2021	Zaaknummer : 1058195
Datum commissievergadering	: 29 november 2021	
Raadscommissie	: Ruimte	
Portefeuillehouder	: I.A.M. ten Hagen	
Onderwerp	Vaststelling Omgevingsvisie Montfoort 'Vitale kernen in een waardevol landschap'	

Voorstel

1. De Nota beantwoording van zienswijzen Ontwerp Omgevingsvisie Montfoort vast te stellen;
2. De Omgevingsvisie Montfoort (2021) 'Vitale kernen in een waardevol landschap' als structuurvisie vast te stellen, conform artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro);
3. De Totaalvisie 2030 en Dorpsvisie Linschoten in te trekken.

Kernboodschap

De raad wordt gevraagd de Omgevingsvisie vast te stellen. De Omgevingsvisie is het strategische beleidskader voor ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente onder de Omgevingswet. Daarmee is het visie die lokaal van belang is, maar ook regionaal. Het is een belangrijke leidraad voor ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente, maar ook voor de regionale positionering van de gemeente bij de grote opgaven die er spelen. Ketenpartners en inwoners zijn de afgelopen twee jaar betrokken bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie.

Bijlage(n)

1. Omgevingsvisie Montfoort (2021) 'Vitale kernen in een waardevol landschap'
2. Nota beantwoording van zienswijzen Ontwerp Omgevingsvisie Montfoort met voorgestelde wijzigingen

Aanleiding

Wettelijk kader: Omgevingswet

Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet is een brede wet, en gaat over vele onderwerpen, onder andere over digitale vergunningaanvragen via een digitale portal (DSO), het anders werken en denken om sneller in te kunnen spelen op ontwikkelingen en over nieuwe kerninstrumenten. De Omgevingsvisie is één van de kerninstrumenten van de Omgevingswet. Gemeenten zijn verplicht om één Omgevingsvisie voor hun hele grondgebied vast te stellen voor 2024. Een Omgevingsvisie is het strategische integrale beleidskader voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het geeft richting en focus (geen regels) én zorgt voor behoud van bestaande kwaliteiten. De Omgevingsvisie is daarmee onder andere de basis voor het nog op te stellen Omgevingsplan, waarin concrete regels opgenomen staan conform de Omgevingswet.

Implementatieplan (2018)

Eind 2018 is door de gemeenteraad van Montfoort de aanpak vastgesteld voor de implementatie van de Omgevingswet in de notitie 'Omgevingswet, hoe gaan we ons voorbereiden op wat er op ons afkomt'. Als een van de vijf projecten is de realisatie van een Omgevingsvisie vastgesteld. De uitgangspunten voor het opstellen van een Omgevingsvisie zijn daarin vastgelegd. Deze hebben constant als leidraad gefungeerd voor onze aanpak, de organisatie van het traject en de gesprekken met externen over de Omgevingsvisie.

Een van de belangrijkste uitgangspunten zijn dat we ons focussen op de fysieke leefomgeving en een participatietraject kiezen wat past bij de maat en schaal van de gemeente en, niet onbelangrijk, de organisatie.

Atlas Montfoort (2020) en participatietraject

Als basis voor de Omgevingsvisie is in 2020 de Atlas Montfoort vastgesteld, waarin al het geldende beleid op het gebied van de fysieke leefomgeving is opgesomd en de belangrijkste trends op de verschillende onderwerpen die de opgave vormen waar we als gemeente voor staan. In dit proces zijn, samen met inwoners, ondernemers en ketenpartners, de kernwaarden van de fysieke leefomgeving van de gemeente beschreven.

Omgevingsvisie (2021) 'Vitale kernen in een waardevol landschap', participatietraject en zienswijzentraject

Na het vaststellen van de Atlas is gestart met het opstellen van de Omgevingsvisie. Daar waar de Atlas vooral de bestaande kenmerken en kwaliteiten beschrijft en inzage geeft in het vigerende beleid, is de visie gericht op de kaders voor de toekomst van de fysieke leefomgeving in de gemeente. Er is gestart met een raadsbijeenkomst waar onder andere per thema gepeild werd welk toekomstscenario (gerelateerd aan het gedachtegoed van Citta Slow) bij de gemeente past. In maart en april zijn digitale inwonersbijeenkomsten gehouden en is een online enquête gehouden. Uitkomsten hiervan zijn teruggekoppeld aan de gemeenteraad en verwerkt in de Ontwerp Omgevingsvisie. In augustus en september heeft de Ontwerp Omgevingsvisie formeel ter inzage gelegen. De zienswijzen zijn samengevat en beantwoord en hebben in een aantal gevallen tot aanpassing van de Omgevingsvisie geleid. Nu is de volgende stap in het proces aangebroken: het vaststellen van de visie door de gemeenteraad.

Gewenst resultaat

Handelingsperspectief en uitnodiging aan de samenleving

Deze Omgevingsvisie biedt een handelingsperspectief voor verdere uitwerking en uitvoering van zowel grote opgaven, regionale samenwerking en regels. Daarmee is deze Omgevingsvisie geen compleet uitgewerkt plan, maar een uitnodiging en wenkend perspectief voor inwoners, ondernemers, ketenpartners en andere regionale overheden om samen vorm te geven aan de ruimtelijke ontwikkeling van Montfoort binnen de kaders van de Omgevingsvisie. Er wordt, conform de Omgevingswet meer gewerkt vanuit mede-eigenaarschap van de leefomgeving.

Wendbare visie die basis is voor regels

De Omgevingsvisie vormt (o.a.) ook de basis voor het nog te ontwikkelen Omgevingsplan, waarin regels (en normen) worden vastgelegd voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie is niet statisch; uitgangspunt van de Omgevingswet is 'altijd vers'. De Omgevingsvisie wordt met regelmaat bijgewerkt en geactualiseerd om wendbaarder te zijn en mee te kunnen bewegen op nieuwe ontwikkelingen en vraagstukken. Lokaal, regionaal en nationaal. De nu voorliggende Omgevingsvisie kan gezien worden als Omgevingsvisie 1.0.

Argumenten / Toelichting

Beslispunt 1: De Nota beantwoording van zienswijzen Ontwerp Omgevingsvisie Montfoort vast te stellen

Op een structuurvisie is de openbare voorbereidingsprocedure zoals beschreven in artikel 3.4 van de Algemene Wet Bestuursrecht van toepassing, waarbij de visie ter inzage moet hebben gelegen voor deze ter vaststelling aan de raad wordt voorgelegd. Op 13 juli 2021 heeft het College van B&W de 'Ontwerp Omgevingsvisie Montfoort' vastgesteld en besloten deze ter inzage te leggen voor de periode van 6 weken, startend op 11 augustus tot en met 22 september. Dit om iedereen die op dat moment met vakantie was ook de gelegenheid te bieden om na hun vakantie een zienswijze in te dienen.

De gemeenteraad is over de terinzagelegging geïnformeerd via een raadsinformatiebrief. De terinzagelegging is inmiddels afgerond. Er is een reactienota opgesteld op de ontvangen zienswijzen. De zienswijzen hebben tot een aantal wijzigingen in het Omgevingsvisie geleidt, deze zijn apart aangegeven in meegestuurde nota.

In de nota is tevens een aantal ambtshalve wijzigingen aangegeven die na de terinzagelegging zijn verwerkt.

Beslispunt 2: De Omgevingsvisie Montfoort (2021) 'Vitale kernen in een waardevol landschap' als structuurvisie vast te stellen, conform artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

De Omgevingsvisie is de visie van de gemeente op de toekomst van de fysieke leefomgeving. Door uw raad is vastgesteld dat de eerste Omgevingsvisie integraal van karakter moet zijn, maar zich vooral zal richten op de fysieke leefomgeving.

De Omgevingsvisie vertaalt de trends en ontwikkelingen naar een integrale visie op de fysieke leefomgeving. Alle opgaven die aanspraak maken op de fysieke ruimte in onze gemeente zijn in samenhang bekeken en afgewogen. Zo zorgen we ervoor dat kwaliteiten behouden blijven, ontwikkelingen elkaar versterken of juist geen belemmering voor elkaar zijn. Ook niet gewenste ontwikkelingen worden beschreven. Samen met de bestaande beleidsuitgangspunten en de inbreng in de verschillende participatierondes, is het toekomstbeeld van de gemeente geschetst: een, voor het eerst, meer integrale visie. Daarmee is dit document richtinggevend voor nieuwe, samenhangende ruimtelijke ontwikkelingen én behoud van bestaande kwaliteiten.

In de Omgevingsvisie zijn thematische uitgangspunten opgenomen, waarin ook de rol van de gemeente per thema wordt beschreven. Tijdens de participatierondes merkten we dat met name ketenpartners op het thematische onderdeel reageerden.

Het gebiedsgerichte deel bereidt ons voor op de uitwerking in een Omgevingsplan, hier wordt een integraal toekomstbeeld per gebied (bijvoorbeeld de centrumgebieden of het landgoed) gegeven. Vooral bij de gebiedsgerichte uitwerkingen van de Omgevingsvisie is direct de input vanuit het participatietraject zichtbaar; de prioriteiten in de verschillende spinnenweb-modellen zijn gevormd na inbreng van inwoners. Naast de spinnenwebmodellen, is de visie naar aanleiding van participatie aangescherpt op de diverse onderwerpen bijvoorbeeld als het gaat om hoogbouw in Linschoten en meer mogelijkheden voor ommetjes in het buitengebied die beweging stimuleren.

Verwerking van energie-vraagstuk

Onlangs heeft de gemeenteraad het toets- en afwegingskader voor grootschalige opwek van energie vastgesteld. De hierin opgenomen zoekgebieden voor de grootschalige opwek van zonne-energie hebben invloed op de fysieke leefomgeving en zijn daarom overgenomen op de Visiekaart van de Omgevingsvisie (pg 47) en in de tekst (pg 41). In de tekst staan verwijzingen naar de Lopikerwaard agenda. Er is momenteel niet verwezen naar de RES, aangezien Montfoort deze niet heeft onderschreven.

Niet onbelangrijk is het laatste hoofdstuk: de Omgevingsvisie in werking. Hierin staat de doorwerking naar Omgevingsplan en programma's beschreven en is inzicht gegeven in de financiële doelstellingen en haalbaarheid. Ook staat het streven genoemd de Omgevingsvisie elke 4 jaar te herzien, waarmee deze gelijk loopt met de raadsperioden. In de tussenliggende periode is zal op onderdelen sectoraal beleid worden opgesteld waar deze noodzakelijk is. Bij vaststelling van dit beleid zal tevens worden vastgelegd op welke manier dit beleid zich verhoudt tot de Omgevingsvisie: vervangt deze een deel van de visie, is deze aanvullend, of juist een uitwerking ervan.

Aangezien de Omgevingswet nog niet in werking is getreden, wordt de Omgevingsvisie voorlopig als Structuurvisie vastgesteld onder de Wro. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de Omgevingsvisie automatisch onder de nieuwe wetgeving vallen. Hierop is de openbare voorbereidingsprocedure zoals beschreven in artikel 3.4 van de Algemene Wet Bestuursrecht van toepassing, waarbij de visie ter inzage moet hebben gelegen voor deze ter vaststelling aan de raad wordt voorgelegd.

Beslispunt 3: De Totaalvisie 2030 en Dorpsvisie Linschoten in te trekken.

De Totaalvisie Montfoort en Dorpsvisie Linschoten zijn beiden tien jaar oud (uit 2011) en inmiddels zijn er nieuwe/meer uitgekristalliseerde opgaven. Beide documenten zijn in juridische zin structuurvisies. Met het vaststellen van de gemeentebrede Omgevingsvisie wordt ingespeeld op de actuele opgaven en wordt een integrale Omgevingsvisie voor het hele grondgebied van de gemeente vastgesteld.

Met het vaststellen van de Omgevingsvisie is de inhoud van beide 'oude' visies zeker niet verloren gegaan, beide stukken zijn gebruikt in de Atlas. De totaalvisie/dorpsvisie deden daarnaast recht aan de verschillende kwaliteiten en opgaven van de kernen. Daar gaat de voorliggende Omgevingsvisie nog een stap verder in, met de gebiedsgerichte uitwerkingen voor negen geografische (kleinere) gebieden, zoals centrum Linschoten of woonwijken Montfoort.

Kantttekeningen en alternatieven

Indien niet ingestemd wordt met de voorliggende Omgevingsvisie blijven de Totaalvisie en Dorpsvisie het vigerend beleid. Beide visies zijn niet meer actueel, de Omgevingsvisie is een meer uitgewerkte, gebiedsgerichte visie die recht doet aan de in te trekken documenten.

Daarnaast betekent het niet instemmen met deze Omgevingsvisie dat er geen integrale en gerichte inhoudelijke sturing is op ruimtelijke ontwikkelingen terwijl er op dat vlak juist veel (landelijke/regionale ontwikkelingen zijn. Ook wordt de verdere implementatie van de Omgevingswet, waaronder de ontwikkeling van een Omgevingsplan, bemoeilijkt. Ook vormt de Omgevingsvisie een goede basis om na te denken over het voorstel 'adviesrecht' dat u vanuit het programma Omgevingswet apart voorgelegd krijgt.

Tweede alternatief is de Omgevingsvisie op onderdelen gewijzigd vast te stellen. Echter, gezien het intensieve participatietraject wat hieraan vooraf is gegaan en de zienswijzentermijn die doorlopen is, wordt dit niet geadviseerd. Zoals in de uitvoeringsparagraaf beschreven staat, zal de Omgevingsvisie veel vaker dan de structuurvisies herzien worden, om zo 'vers' mogelijk te zijn. Hierdoor kunnen we inspelen op toekomstige vraagstukken en leemtes in de visie repareren.

Financiën

De Omgevingsvisie is opgesteld en begeleid voor een extern bureau. De kosten worden gedekt binnen de bestaande begroting. De komende kosten voor de actualisatiecyclus en uitwerking worden meegenomen in komende begrotingen. Deels valt dit binnen bestaande werkzaamheden.

Juridisch

De Omgevingsvisie is zelfbindend voor de gemeente. Alleen met een goede, inhoudelijke onderbouwing kan het gemeentebestuur ervan afwijken. Met deze Omgevingsvisie wordt in juridische zin een structuurvisie opgeleverd onder de nog vigerende Wro. Met de ingang van de Omgevingsvisie in 2022 vervalt het instrument structuurvisie en krijgt de voorliggende Omgevingsvisie de status van Omgevingsvisie onder de Omgevingswet.

Planning en aanpak

Zie onder argument 3 onder de kop 'Toelichting'.

Communicatie / Participatie

In aanvulling op de tekst onder 'aanleiding':

Er is een uitgebreid participatietraject geweest om de Omgevingsvisie. Uiteraard zijn de communicatieadviseurs hierbij betrokken geweest. Alle inwoners, ondernemers en ketenpartners zijn uitgenodigd om mee te denken en zijn/haar mening te geven. Het ontwikkelen van de Omgevingsvisie is gestart eind 2019, vlak voor de corona pandemie. Dat betekende dat de participatie moest plaatsvinden binnen de regels van de Rijksoverheid en voornamelijk digitaal is geweest. Er zijn twee zgn. 'weken van de Omgevingsvisie' geweest waarin de participatiemomenten voornamelijk gebundeld waren. Voor de volledige lijst van geraadpleegde inwoners, ondernemers, ketenpartners en regionale partners verwijzen wij u naar het colofon achterin van de Omgevingsvisie.

Ook staat hier een opsomming van raadsbijeenkomsten en raadsbrieven over dit onderwerp.

Bij de totstandkoming van de visie is een multidisciplinaire, interne projectgroep betrokken geweest. Daarnaast is met een aantal beleidsmedewerkers (bijvoorbeeld beleidsmedewerkers met betrekking tot regionale samenwerking, energietransitie, woningbouwprogrammering) intensiever betrokken bij de totstandkoming en afstemming.

Relatie met duurzaamheid / Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Duurzaamheid is een belangrijk onderdeel van de voorliggende Omgevingsvisie.

Toets inclusiviteit

De Omgevingsvisie benoemt dat er gekozen wordt voor een vitale, leefbare en inclusieve gemeente

Montfoort, 2 november 2021

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN MONTFOORT,
de secretaris, de burgemeester,

M.H. van der Veer

mr. P.J. van Hartskamp-de Jong

RAADSBSLUIT

In de openbare vergadering van 13 december 2021 heeft de gemeenteraad besloten:

1. De Nota beantwoording van zienswijzen Ontwerp Omgevingsvisie Montfoort vast te stellen;
2. De Omgevingsvisie Montfoort (2021) 'Vitale kernen in een waardevol landschap' als structuurvisie vast te stellen, conform artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro);
3. De Totaalvisie 2030 en Dorpsvisie Linschoten in te trekken.

de griffier,

de voorzitter,

drs. M. Lucassen

mr. P.J. van Hartskamp-de Jong